

Beslut om naturreservat för Åkerbergsheden i Vindelns kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Administrativa uppgifter

Namn	Åkerbergsheden
Nummer	2402265
NVR id	2031309
Natura 2000	-
Kommun	Vindeln
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Ca 1 km söder om Mårdsele, ekokarta 22J5c Mittkoordinat (SWEREF 99): 703000; 7175750
Naturgeografisk region	32c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter.
Gräns	Se beslutscharta
Ägarkategori	Enskild
Fastighet	Mårdsele 1:59
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	8 ha
Skyddad areal produktiv skog	8 ha

Syftet med reservatet

Syftet med Åkerbergshedens naturreservat är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer bestående av gammal brandpräglad tallskog på sedimentmark. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved och gamla grova träd ska finnas i gynnsam omfattning. Ingående typiska växt och djursamhällen och arter inom området ska ha ett gynnsamt bevarandetillstånd. Syftet ska uppnås genom att reservatet sköts genom återkommande naturvårdsbränning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer.

jöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

Motiv för beslutet

Åkerbergshedens naturreservat ligger i Vindelns kommun Ca 1 km söder om gamla Mårdsele by på Vindelälvens västra sida. Reservatet består av ett område med gammal brandpräglad sandtallskog som karaktäriseras av spridning i ålder och diameter. I områdets sydöstra delar är inslaget av riktigt gamla tallar med brandljud påtagligt. I dessa delar finns även ett allmänt inslag av stående och liggande döda och döende träd. Naturvärdena i området är framförallt knutna till den brandpräglade tallsnatskogen och de arter som är beroende av gamla tallar och solbelyst död ved som bryts ner långsamt.

I Västerbottens län blir områden med naturskog allt mer sällsynta och endast spridda fragment av naturskog finns kvar i länet. Dessa fragment har en avgörande betydelse för att bevara naturskogens ursprungliga flora och fauna. Bildandet av Åkerbergshedens naturreservat bidrar till att ytterligare 8 ha produktiv skogsmark skyddas i länet och kommer därmed att ha betydelse för att säkra den biologiska mångfalden i Västerbottens skogslandskap. Skyddet av detta område kommer även att stärka möjligheterna att nå miljömålet *levande skogar*.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat för skydd enligt de nationella och regionala strategierna för formellt skydd av skog då området ligger i en utpekad värdestrakt och består av sandtallskog som är en prioriterad skogstyp. Området har även stor betydelse för flera arter som är beroende av gamla naturskogar.

Länsstyrelsen bedömer att bevarande av områdets naturvärden inte går att förena med exploatering av området, skogsbruk eller andra arbetsföretag eller anläggningar. Därför bör området i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § skyddas som naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Bildandet av Åkerbergshedens naturreservat kommer att få positiva effekter för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten. Länsstyrelsen bedömer att dessa positiva effekter överväger de negativa effekter som orsakas av inskränkningar i markanvändningen. Föreskrifterna har avvägts enligt 7 kap 25 § miljöbalken och går inte längre än vad som krävs för att syftet med reservatet ska uppnås.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden blev kända i samband med länsstyrelsens naturinventering 2006 och länsstyrelsen inledde under 2007 arbetet med att skydda området. Under beredningen av ärendet har länsstyrelsen besökt området vid flera tillfällen för att samla in underlag om områdets naturvär-

den. Naturvårdsverket tillstyrkte under december 2007 att länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörd markägare med syfte att bilda naturreservat av området. Efter förhandlingar med markägaren har en överenskommelse träffats gällande intrångsersättning.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Berörd markägare har lämnat synpunkter på utformningen av föreskrifterna gällande ett undantag för nyttjande av befintlig traktorväg inom reservatet. SGU har i sitt yttrande framfört att beskrivningen av områdets geologi kan förtydligas. Länsstyrelsen har genomfört ändringar utifrån remissynpunkterna i sitt beslut. Övriga remissinstanser har antingen tillstyrkt reservatsförslaget eller avstått från att yttra sig.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för den jakt som enligt gällande jaktlagstiftning får bedrivas inom reservatet samt för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. anlägga väg, landutfyllnad eller bro,
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, dränera, utfylla, tippa eller dumpa,
5. anordna upplag,
6. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd,
7. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
8. framföra motordrivet fordon, med undantag för uttransport av fälld älg vid älgjakt, för snöskoterkörning vintertid på is eller snötäckt, väl tjälad mark, samt för nyttjande av befintlig traktorväg för skogsbrukets behov,

9. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäingsmedel,

Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. skötselåtgärder enligt fastställd skötselplan, i detta beslut avses åtgärder såsom naturvårdsbränning.
4. undersökningar och övervakning av områdets växt och djurarter.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att:

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark.
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
4. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra

straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt skogsvårdslagens 4 § ska lagens bestämmelser eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Birgitta Heijer

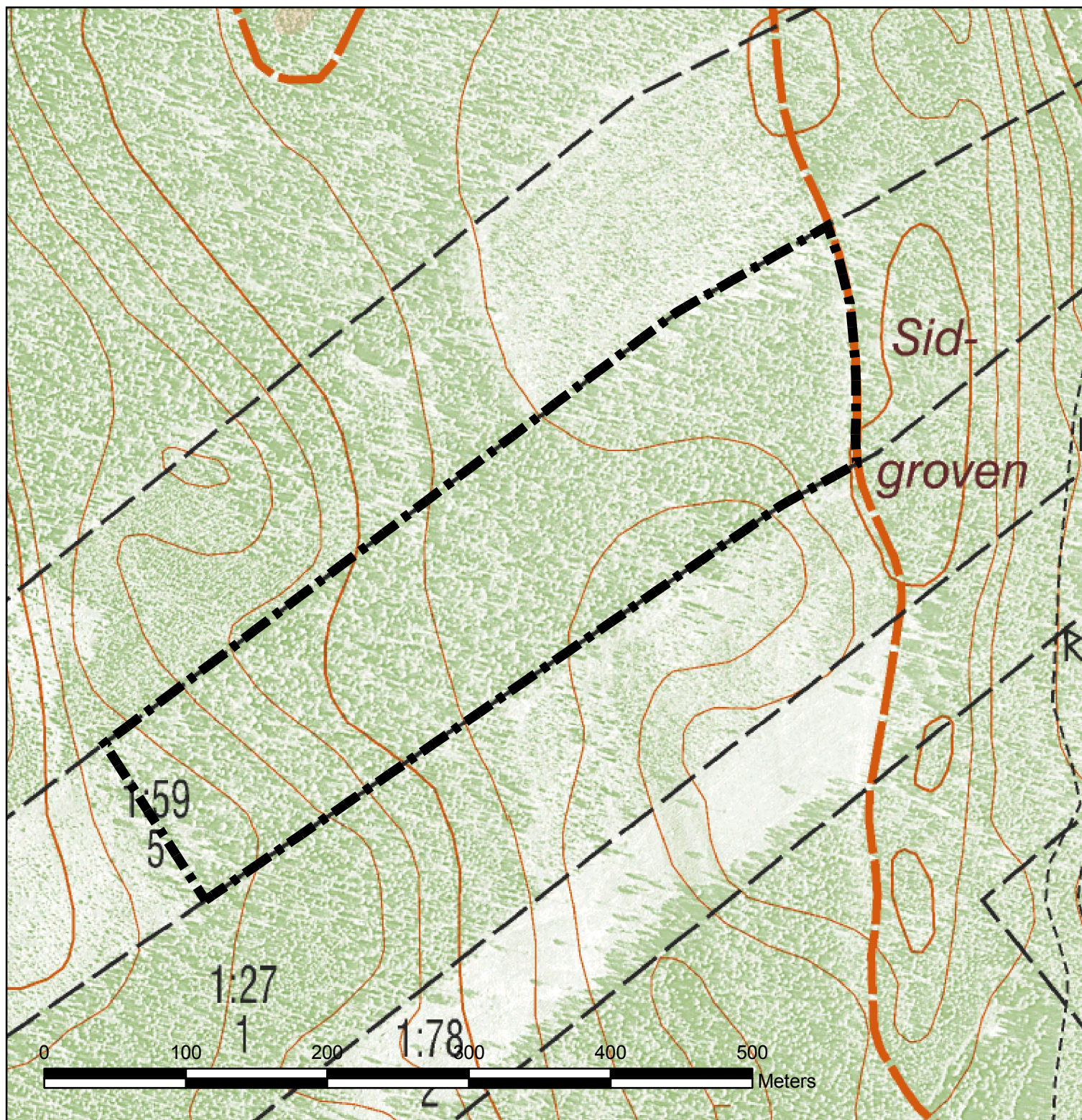
Karin Björnehall

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Miljökontoret, Vindelns kommun, 922 81 VINDELN
Räddningstjänsten, Vindelns kommun, 922 81 VINDELN
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 UMEÅ
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 UPPSALA
Skogsstyrelsen, Box 284, 90 106 UMEÅ
Bo Forsman, Trädgårdsgatan 11, 923 32 STORUMAN
Margareta Forsman, Axel Swartlings gata 72, 603 77 NORRKÖPING
Rans sameby, Per-Mikael Jonsson, Box 27, 920 75 AMMARNÄS
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Ingegerd Saarinen,
Karlsgårdsvägen 1, 931 62 SKELLEFTEÅ

Naturresevat

Åkerbergsheden

Vindelns kommun
Västerbottens län

Dnr 511-8763-2011

Reservatsgräns

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2. till "Beslut om naturreservat för Åkerbergsheden".

SKÖTSELPLAN

Datum
2012-10-29

Ärendebeteckning
511-8763-2011
Arkivbeteckning
2402265

1(5)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ÅKERBERGSHEDEN I VINDELNS KOMMUN

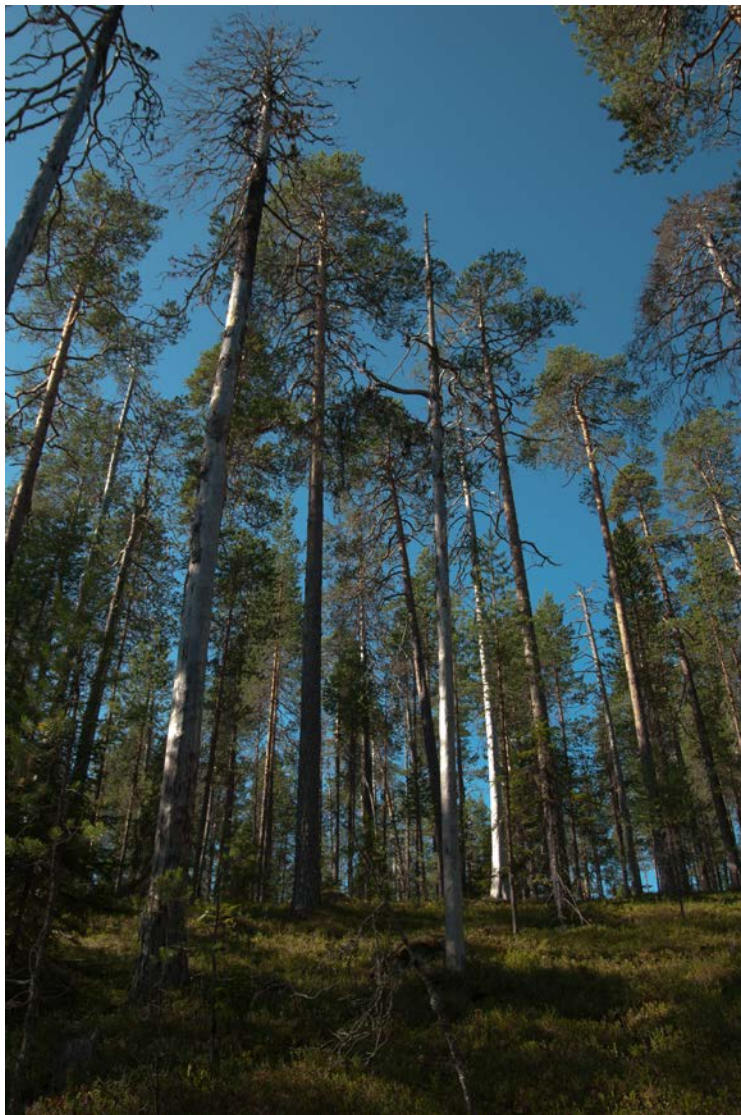

Foto: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med Åkerbergshedens naturreservat är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer bestående av gammal brandpräglad tallskog på sedimentmark. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved och gamla grova träd ska finnas i gynnsam omfattning. Ingående typiska växt och djursamhällen och arter inom området ska ha ett gynnsamt bevarandetillstånd. Syftet ska uppnås genom att reservatet sköts genom återkommande naturvårdsbränning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Åkerbergsheden
Nummer	2402265
NVR id	2031309
Natura 2000	-
Kommun	Vindeln
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Ca 1 km söder om Mårdsele, ekokarta 22J5c Mittkoordinat (SWEREF 99): 703000; 7175750
Naturgeografisk region	32c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter.
Gräns	Se beslutscharta
Ägarkategori	Enskild
Fastighet	Mårdsele 1:59
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	8 ha
Skyddad areal produktiv skog	8 ha

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning enligt basinventeringen ²		Areal (ha)
9010 B	Taiga, tallskog	8

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (se bilaga1).

2.3 Beskrivning av reservatet

Åkerbergshedens naturreservat ligger i Vindelns kommun ca 1 km söder om gamla Mårdsele by på Vindelälvens västra sida. Landskapet präglas av böljande sand- och grushedar med mager talldominerad skog i Vindelälvens dalgång. Reservatet tangerar högsta kustlinjen och de högre belägna delarna i reservatet ligger precis ovan högsta kustlinjen. Jordarterna består av långtransporterade isälvsediment, som övergår i morän på sluttningen upp mot sydväst. I delar av reservatet ingår områden med en mindre välutvecklad drumlin, som skapats av den dominerande isrörelseriktningen från nordväst. Berggrunden består av röd till grå, grovkornig till grovt medelkornig, grovporfyrisk Revsundsgranit. Denna typ av bergart är karakteristisk för länets inland och ger upphov till näringsfattiga moräner. I nordöst gränsar området mot en väg.

Reservatet består av 200-250 år gammal brandpräglad sandtallskog som karaktäriseras av spridning i ålder och diameter. I sluttande delar är marken frisk och det förekommer spridda björkar. I områdets sydöstra delar är inslaget av riktigt gamla tallar med brandljud påtagligt. I dessa delar finns även ett allmänt inslag av stående och liggande döda och döende träd. Hela området är tydligt brandpräglat, det förekommer spår av brand i form av kolade stubbar och gamla tallar med brandljud. I de sydöstra delarna är skogen i princip opåverkad medan området närmast vägen i nordväst bär spår efter skogsbruksåtgärder som plockhuggning.

Området har stor betydelse för sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla tallnaturskogar. Följande intressanta arter har noterats i området (hotkategori enligt svenska rödlistan, Gärdenfors 2010): blå taggsvamp (S), dvärgbägarlav (NT), goliatmusseron (NT), skarp dropptaggsvamp, skrovlig taggsvamp (VU), tallgråticka (VU), tallrisk (NT), tallticka (NT), gnag av reliktböck (NT) och mindre mörghorre.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet består av ett skötselområde som består av naturtypen västlig taiga med tallskog (bilaga 1). För skötselområdet redovisas bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när bevarandemålen är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1: Brandpräglad tallskog (8 ha)

Skötselområdet består av sandtallskog i Åkerbergets Östra sluttning. Områdets sydöstra delar består av tallnaturskog med fina strukturer såsom gamla träd med brandljud, liggande och stående dödved. Terrängen är böljande och marken är i de slut-

tande delarna frisk. Här har den i övrigt helt talldominerade skogen inslag av björk. I nordväst är trädskiktet något mer ensartat och gamla tallöverståndare saknas bitvis. Den genomsnittliga trädåldern i området är hög och områdets redan idag höga naturvärden kan på sikt stärkas genom återkommande naturvårdsbränningar.

Skötselområdet ska präglas av naturliga processer som exempelvis brand, stormfällning, insektsangrepp, nedbrytande vedsvampar, luckighet och nyetablering av träd i skogen. Områdets struktur och sammansättning är tydligt påverkad av brand och branden har en roll i områdets utveckling. I perioder efter brand är områden öppna och präglas av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är områdena mer slutna. Andelen västliga taiga ska utgöra 8 ha.

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning och/eller åtgärder som efterliknar brand skall utföras inom skötselområdet. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall. Om graninväxning i delar av området utgör ett hinder kan avverkning för att underlätta kontrollerad bränning genomföras. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där ovan beskrivna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat. Någon tidpunkt för genomförande föreskrivs därför inte i skötselplanen.

5. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 1).

5.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Åkerbergshedens naturreservat ligger 1 km utanför söder om Mårdsele och är relativt lättillgängligt nära skogsbilväg. Området nyttjas i dagsläget inte i någon större omfattning för friluftsliv och besöksfrekvensen bedöms heller inte öka i och med bildandet av reservatet.

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. En informationsskylt ska sättas upp med beskrivning av naturen i reservatet, föreskrifter för allmänheten och en karta.

6. Övriga anläggningar

Det finns inte några övriga anläggningar inom reservatet.

7. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

8. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Tidpunkt	Prioritet ¹
Montering av informationsskylt	Se bilaga 1	2013	1
Naturvårdsbränning	Se bilaga 1		2

¹Siffran anger prioriteringsordning utfall genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

10. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

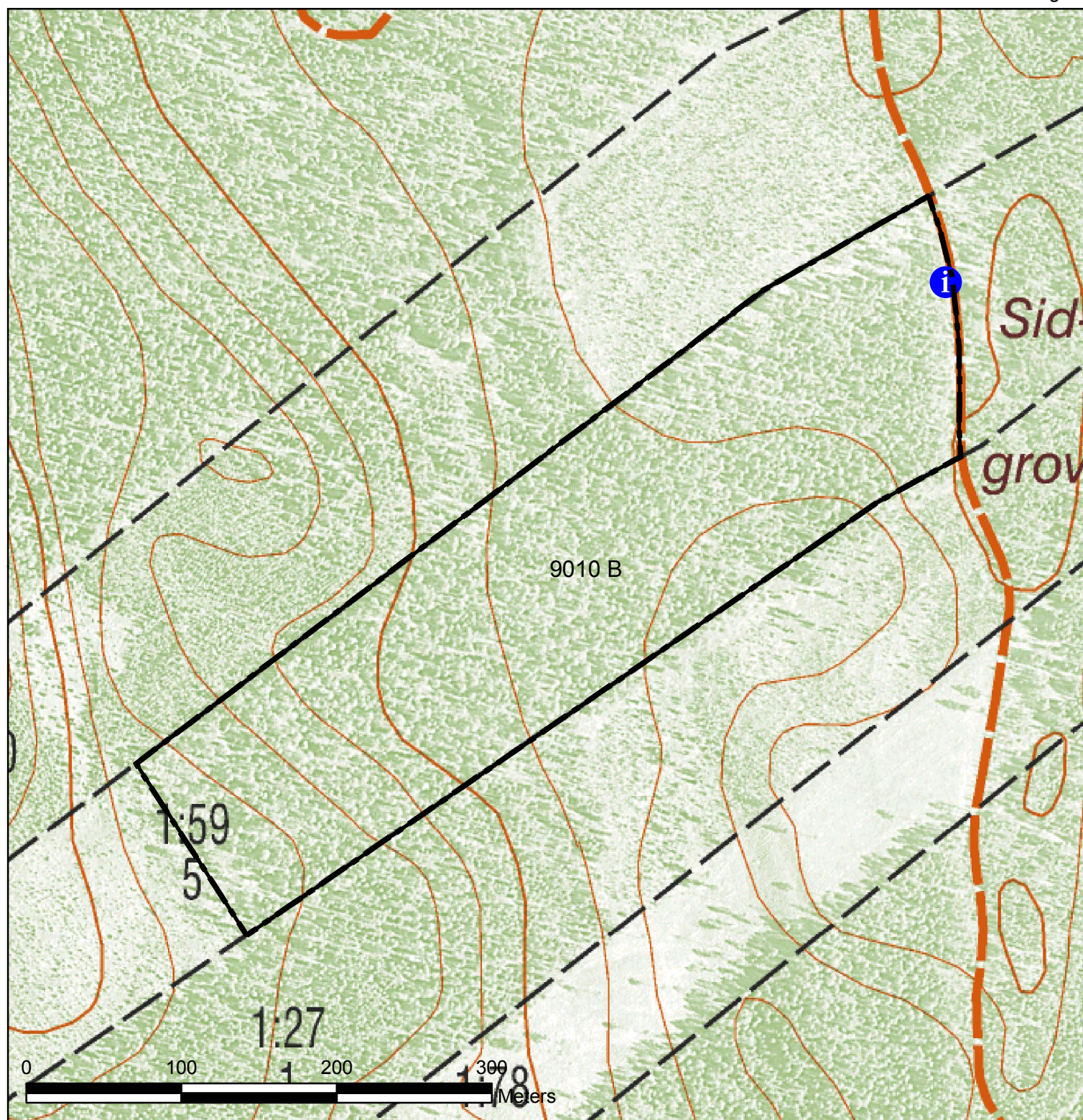
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 1.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning och anläggningar för friluftsliv

Bilaga 1. Naturtypsindelning som underlag för uppföljning enligt basinventeringen för skyddad natur samt anläggningar för friluftsliv, tillhörande skötselplan för Åkerbergshedens naturreservat. Dnr 511-8763-2011

Naturtyper

9010 B, Taiga, tallskog

Anläggningar för friluftsliv

i Informationsskylt

Länsstyrelsen
Västerbotten

Hur man överklagar till Regeringen

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Regeringen, men klagan ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen (exempelvis 555-2222-2009),
- redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras,
- underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas in eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 UMEÅ

Länsstyrelsen måste ha fått brevet senast **den 23/11 2012**, annars kan överklagandet inte tas upp.